

САМУРДИН

eee

«Магъарамдхурун район» МР-дин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета МР «Магъарамкентский район».

Тешкилайди: «Магъарамдхурун район» МР.

Газет 1951- йисалай акъатзава. № 24 (7740) киш, 6 - июнь, 2015- йис. Къимет 6 манат.

РОССИЯДИН ЮГЪ

1990-ЙИСАН 12-июндиз РСФСР-дин халкъдин депутатрин сад лагъай Съездди Россиядин государстводин аслу туширвилин гъакъиндай Декларация къабулна. Документдин асул мана РСФСР-дин государстводин ва общественный умуурдин вири месэлаяр гъалдайла вири властдикай тамамвилелди менфят къачуникай ибарат тир. Декларацияди вири гражданар, политический партияр ва общественный партияр патал правовой барабар мумкинвилер, законодательный, исполнительный ва суддин властар чара авунин принцип, РСФСР-дин автономный республикайрин, областрин, округрин, крайрин ихтиярар гъисс ийидайвал гегъеншарунин принцип тестикъарнавай. Россиядин государствонность мягкемарунин рекъай уълкведин цийи тивар- Россиядин Федерация (Россия), государстводин политический цийи лишанар тайинарай цийи Конституция важиблу кар хъана.

Дуьмдуьз са йис ала-тайла, 1991- йисуз чи уъл-

кведин тарихда сифте яз президентдин вири халкъди иштиракай ачух сечкияр къиле фена. Гъа сечкийра Борис Ельцин гъалиб хъана.

1994- йисуз Борис Ельцина вичин Указдалди 12-июндиз государстводин метлеб гана-гила ам Россиядин государстводин масадалай аслу туширвилин гъакъиндай Декларация къабулай Югъ я. 1998- йисан 12- июндиз Борис Ельцин центральный телевидениедай ватанэгълийрихъ элкъвена рахайдалай къулухъ государстводин аслу туширвилин гъакъиндай Декларация къабулай йикъаз Россиядин Югъ лугъзува. Суварин цийи тивар официално анжах 2002- йисан 1- февралдила, Зегъметдин цийи кодекс къабулайдалай къулухъ акъалтна. Гъа и йикъалай Россиядин Югъ уълкведин вири регионра къейд ийиз башламишна.

Россиядин Югъ закондин ва адалатлувилин бинедал алаз вири инсанрин азадвиллин, гражданский ислягъвиллин сувар я. И сувар милли тупламишвилин ва чи Ватандин къенин ва гележегдин йикъакай умуми жавабдарвиллин сувар я.

2015 -ЙИСАН
2-ПАЙ ПАТАЛ

ГАЗЕТДИН
ПОДПИСКА
БАШЛАМИШНАВА

* * *

ИНДЕКС:
6 вацра - 51406

Г А З Е Т
райцентрдал почтамтда,
хуьрера адан отделенийра
подписка ийиз жеда.

* * *

ГАЗЕТДИН КЪИМЕТ
6 вацра - 153 манат

САНЛАЙ 10 ПРОЕКТ ГЪИЛЕ КЪУНВА

МАГЪАРАМДХУЪРУЪН районда инвестициярин санлай са шумуд проект уьмуьрдиз кечирмишзава. Къвалахар кылле физвай тегъер ахтармишун патал и йикъара райондиз Дагъустандин Гьукуматдин Председателдин заместитель Шарип ШАРИПОВ, РД-дин хуьруьн майишатдин ва недай суьрсетдин министрдин заместитель Шамил БАХАРЧИЕВ мугъман хъана.

МУНИЦИПАЛИТЕТДИН мулкунал гъиле къунвай проектрикай рахадайла, «Магъарамдхуьруьн район» МР-дин кыл Фарид АГЪМЕДОВА кьейд авурвал, кьенин юкьуз районда хуьруьн майишатдиз инвестицияр желб авун патал серенжемар къабулзава ва санлай 10 майдандал инвестпроектар уьмуьрдиз куьчуьрмишунин къвалахар гъиле къунва.

Сифтени-сифте делегация Уружба хуьруьз мугъман хъана. Ина 230 гектар чилел АПК «ЭкоПродукт» ООО-дин зурба проект-къушчивилин комплекс эцигунин къвалахар эхирдиз къвезва. Республика вилик тухунин кар алай «Нетижалу АПК» проектдин программадик акатзавай ам тамамдиз кылиз акъудайла, комплексди йиса 4,5 агъзур тонн вечрен як гъасилдайвал я. Алай вахтунда ина комплексдик акатзавай 12 дарамат эцигнава, лазим тадаракар, маса къачуна, чкадал агакъарнава.

Заводдин векилрихъ галаз рахадайла, Ш.Шарипова комплексди къвалах башламишдай вахт яргъал вегин тавун ва объект ишлемишиз алай йисан 1-июлдиз вахкудайвал авун тлалабна.

Ада малумарайвал, и проектда республикади вичел къачунвай мажбурнамаяр (къурулушдин объектрихъ галаз алакьалу) тамамдиз кылиз акъуднава. «Асул коммуникацияр чкадив агакъарнавайди фикирда къуна, аз инвесторривай абуру чпи ийизвай къвалахдик тади кутун тлалабиз къанзава», - лагъана ада.

Вице-премьер мугъман хъайи къвед лагъай объект Азадогъли хуьре эцигнавай балугъар гъялдай завод тир. Йиса 100 тонн продукция акъуддай

гужлувал жедай и кархана 7 гектар чилел эцигнава. Алай йисан сентябрдиз ина заводдин сад лагъай корпус ишлемишиз вахкуда. Багъа жинсерин балугъар туьретмишун патал лазим тир вири шартлар ава.

Шарипован гафаралди, им республикада муьштерийрин патай еке игътияж авай къизил балугъар туьретмишдай сад лагъай кархана жеда.

«Алай вахтунда республикада ва улкъведа балугъчивилин хел вилик тухун патал члехи къвалах тухузва. Ихътин мураддалди махсус программани къабулнава. И карханадивай программадик экечлайтла ва государстводин патай талукъ тир куьмек къачуртла жеда», - кьейдна ада.

И юкьуз мугъманар «Гранит» ООО-дизни фена ва анин кылле авай Загъидин Агъмедова абуру майишатдихъ галаз танишарна. Ина 4 гектар чилел фад бегъердал къведай багъ, 15 гектарда уьзуьмлухар кутунва, ацадай 100 кал патал тевлеяр эцигнава. Буткъазмайрин хуьре лагъайтла, Искендер Сафаралиева 40 тонн майваяр ва емишар гъакъдай гъамбархана эцигнава.

«Чи районда тахминан 6 гектар чилел теплицайрин майишатар тешкилнава. Гъакъ район багъманчивилинбурукай сад я, ина 5,4

агъзур гектар багълар ава. Багъманчивилин йисуз чна цийи багълар кутун фикирда къунва, алай вахтунда 6 гектарда фад бегъердал къведай багълар, 2,2 агъзур гектарда

уьзуьмлухар кутунва. Четин месэла гъазурай суьрсет хуьз жедай гъамбарханаяр тахъунихъ галаз алакьалу я. Амма гъеле исятда чахъ районда заготовительный базаяр ачухиз къанзавай инвестор ава. Эгер и фикир кылиз акъатайтла, им райондин агъалийриз гъазурай продукция маса гуни карда еке куьмек жеда», - кьейдна Фарид Агъмедова.

Магъарамдхуьруьн районда чеб хъунин нетижаяр къадайла Ш.Шарипова кьейд авурвал, муниципалитетдихъ АПК-дин са жерге хилер вилик тухун патал еке мумкинвилер ава, районда санлай са шумуд проект кылиз акъудзавайвал акурла, и кар мадни якъин жезва. «Чаз ина акур крари инсанар чахъ инанмиш хъанвайдакай шагъидвалзава. Абуру Дагъустандин Къили тайинарнай кар алай месэляяр дериндай гъиссзава. Ихътин ксар майдандиз акъудна, абуру райондин хуьруьн майишат ва санлай республикадин экономика къвачел ахкъалдарунин карда куьмек гана къанда», - алава хъуьна ада.

Байрам АБДУЛЛАЕВ
(«ЛГ»).

ШЕГЬЕРАР - ИГИТАР

СМОЛЕНСК, эбеди диривилин тепе

41-ЙИСАН июлдиз душман
Москвадихъ ахъай тавун
патал Смоленскдин патав ам
акъвазариз чалишмиш хъана.
Къве гъафтедилай шегьер
душманди къуна. Ина 35 агъ-
зур агъали тергна, 80 агъзур
кас Германиядиз залан
квалахар ийиз тухвана.

1970- йисуз Реадовка пар-
куна Эбеди Диривилин тепе
твар гана монумент хкажна.
Ина стхавилин сурара Ватан
патал женг чузур 3 агъзурда-
лай гзаф аскерар ва ше-
гьерэгълияр кучуднава.

ПЕШЕКАРДИ ПЕШЕКАРДИКАЙ

Ваз чухсагъул, малим

МАЛИМ... И баркаллу пеше
хкязавай касди дуньядин сирер
ачухаруналди, чирвилерни тер-
бия гуналди, аялрин руьгъдиз
гъахъдай жигъир жагъурзава.
Шаирди вичин шииррал, суьрет-
чиди вичин шикилрал дамахза-
вай хъиз, малимди вичи тарс гуз-
вай аялрин фикирални крарал
дамахзава. Малимдин зегъмет
заланди я. И залан, амма бар-
каллу пешедал машгъл малим-
рикай сад Хужакъазмайрин М.К.
Къазиеван тварунихъ галай юкь-
ван школадин дидед члалан ма-
лим Рамазанова Марият Кухма-
зовна я.

Марият Кухмазовна 1975-йи-
суз Хужакъазмайрин хуьре диде-
диз хъана. Хуьруьн юкьван шко-
ла агалкъунралди акъалтларай
жегъил Дербентдин педучили-
щедиз гъахъна. Вичин рахунрай
малум хъайивал, дидедин
члалай дерин чирвилер ада пе-
дучилищеда къачунай. Гуьгъуь-
нлай чирвилер артухаруни мур-
раддалди Махачкъалада ДГУ
агалкъунралди акъалтларна.
Хайи хуьруьн школада квалахиз
башламишна. За и школа
акъалтларна гзаф йисар
алатнаватлани, зи фикирда ди-

дед члалан тарсар амазма. Гъар
са тарсуна чаз дидед члалан
гуьрчегвиликай, адан девлетлуви-
ликай, лезги халкъдикай, адан
камаллу рухвайрикайни рушари-
кай, чи тарихдикай дерин чирви-
лер къачудай мумкинвилер гудай.

-«Гъикъван гзаф члалар квез
чир хъайитла, гъакъван квез хъсан
я, ам инсандин девлет я. Амма
дидед члал чир тахъун, адаз гуь-
рмет тавун- квез айиб я», - лугъ-
дай Марият Кухмазовнади. Дугъ-
ридани, ам гъахъ тир. Инсан тар
хъиз я: эгер адан дувулар дерин-
диз тефейтла, танни мягъкем же-
дач. Чна чи члалаз гуьрмет тавур-
ла, а члалалди рахун тавурла, бес
чи миллет мягъкем жедани ме-
гер? Йисар физва, амма Марият
Кухмазовнадин тарсара чаз ди-
дед члалакай гайи чирвилер чи
рикелай садрани алатдач. Адаз
вичи гузвай предмет ва аялар
гзаф кландай. Адан са тарс муь-
куь тарсуниз ухшар жедачир. Тарс
гузвай аял вичин къуватдихъ агъ-
ун, адак гъевес кутун, чирвилер
къачуни рекъе кумек гун адан
къилин везифайрик акатзавай. Ам
акъалтзавай несилдик ватаперес-
вилин гъиссер кутаза, зегъметдал
рикел алаз вердишариз чалишмиш

жедай.

Марият Кухмазовнади «Йи-
сан малим 2009» райондин кон-
курсдани иштиракна. Вичин
алакъунар, чирвилер къалурай
ам I-чкадиз лайихлу хъанай. Чаз
ада тарс ганвай аялриз и хабар
ван хъайила гзаф шад хъанай.
2011-йисуз адаз «Рф-дин про-
свещениедин гуьрметлу Работ-
ник» твар гана.

Школа куьтягъайдалай къу-
лухъ хейлин йисар
алатнаватлани жуван малим-
дихъ галаз гуьруьшмиш хъайи-
ла урус гафар ишлемишиз ра-
хайла ам кисна ваз килигиз ми-
лайимдиз хъуьреда. Гъа вахтун-
да ви рикел малимдин тарсар
несигъатар хкведа.

Вичин пешедал, гузвай пред-
метдал, аялрал рикел алай и ма-
лимдиз, дишегълидиз вичин
коллективда, аялрин ва абурун
диде-бубайрин патай еке гуьр-
мет ава. Ада дерин чирвилер,
хъсан тербия гузвайди хъиз,
адалатлу хизанни къиле тухуз-
ва. Заз къе а малимдиз: «Ваз
чухсагъул, малим, ви тарсар чна
садрани рикелай ракъурдач!»
– лугъуз кланзава. Къуй вун хътин
малимар чи школайра гзаф хуь-
рай!

А. ИСЛАМОВА,
малим,

СУЪГЪБЕТ

САДРА ХКЯГЪБАЙ

ЛУГЪУДА ХБИ, пешеяр вири важиблур, ерекбур я, хкягъа жуваз хуш хъайиди. Гахълу гафар я. Анжах са шартлуналди. Халис пешекар-устад хъун патал гележегдин пеше хкягъун тлмил я. Кар ам бажармишдай алакьунрални, къуватрални, чирвилерални, гъатда инсандин къилихрални кваз ала. Эгер, къан чна, малим клелзавай аялрив са тегьерда, арада тафават авачиз эгеч тавуртла, вичин везифайрив гьикл клантлани хъурай лагъана, бейтереввилелди эгечайтла, йисаралди члугур зегъмет вичин мураддив агакъдач, бада фида. Обществодиз авам, савадсуз, ахлакъсуз, къилдин уьмуьрдиз гъазур тушир ватандашар къведа. Чирвилерин никле малимди рехъ гайи гъалатлар, кимивилер гележегда тукьлуьр хъувун, гуьнгуьна хтун четин, муракаб клвалах я. Куьз лагъайтла, рахун эвелни-эвел жегъил-жавандин къанажагъ, фагъум-фикир, зигъин, къатлун арадал гъуникай, обществодиз хийирлу вини дережадин чирвилерни алакьунар авай граждандар, ватанпересар тербияламишуникай физва. Авайвал лугъун, алай аямдин четин шартлара и кар бажармишна къилиз акъудун регъят везифа туш. Гъа са вахтунда чи арада акъалтзавай несилдиз дерин чирвилер ва дуьз тербия гун патал яргъал йисара

галатун тийижиз, бегьерлувилелди зегъмет члугур малимар гзаф ава. Къе абурун тварар гъар са хуре, клвале члехи гъуьрметдалди къазва, разивилелди риклел хкизва. Пешедин рекъяй малим хъайи зазни са вахтунда абурун гъилик чирвилер къачудай, санал клвалахдай бахт хъана. Зун патал абур къастунал клевивилин, пешедал къарувилин, буржидиз вафалувилин чешне хъана, гилани яз ама. Вичин твар члехи гъарфуналди кхьиниз лайихлу гъа ихътин малимрикай, несягъатчийрикай сад Гъепцегърин хуре яшамин жезвай малимвилин зегъметдин ветеран, вич къе вири хурьунвийриз сейли тир Сабике Абдуллаевна

Абдуллаева я.

ЗИ ВИЛИК Сабике малим фейи зегъметдин рекъин шагъидвалзавай рекъемар ква: «Гъепцегърин ирид йисан школадиз биологиядин малимвиле къабулин. 1953- йис». Эхъ, зегъметдин книжкада авайди тек са гъа и хъын я, мад затни. Лугъуз асант я. Амма са зерени кагулвал, фашалвал квачиз къанни цлувад йисуз аялриз дерин чирвилер ва мягъкем тербия гунин месзлайрин яцла. Гъар юкъуз гъа са жигъирдай школадиз физхквез, та пенсиядиз экъечдалди. Вичин къанажагълу уьмуьрдин саки са пай Сабике Абдуллаевнади риклин мердвилелди, руьгдин жумартвилелди акъалтзавай несилдиз багъишна. Къе С. Абдуллаевнади вичин хтулринни птулрин юкъва, багърийрихъ галаз ял язава. И мукъвара чаз и ажайиб къисметдин инсандихъ, чина милаим хъвер, берекатдин нур авай дишегълидихъ, бажарагълу малимдихъ, играми дидедихъ ва къайгъудар бадедихъ галаз гуьруьшмиш жедай мумкинвал хъана.

С.Абдуллаева 1932- йисуз Гъепцегърин хуре кесиб лежбердин хизанда хъана. Эвел къилляй уьмуьр регъятди хъанач. Четинвилер, азиятар, магърумвилер булдалди кужумна руша.

-Зи анжах пуд йис тамам хъанвай буба Абдуллагъ бед-

бахтвиллин дуьшуьшдик акатна рагъметдиз фейила гугъьунвал алаз зун хайи диде Резиядин тавазвилерикайни магърум хъана,- риклел хкизва аял вахтар суьгъбетчиди.

А макъамда бици рушан къаршидиз атайди, ам къужахламишна рикл дуркун гайиди, руьг хкажайди Муьмин баде хъанай. Гаф кватай чкадал лугъун, ам вичин пак тварциз лайихлу, намусдиз, мециз михъи, Аллагъдиз ибадатзавай дингъглийрикай тир.

-Гъа клвал къени хъайи касди, вичин сурал нур къурай,- давамарзава Сабике Абдуллаевнади,- заз дидевални авуна, бубавални. Зи патухъай къайгъударвал тамамвилелди вичин хивез къачуна. Заз сифтегъан марифатдинни ахлакъдин, акъулдинни адалатдин тарсар гайиди гъа эхир хийир хъайи кас хъана. «Аку, чан руш, инсандин бахт адан вичин гъиле ава. Такабурлувилелди къил хкажна къекъуьгъ,- лугъудай Муьмин бадеди. -Са члавузни чарадалай аслу жемир, гъейридан гъилиз килигмир. Къастунал клеви хъухъ, ам къилиз акъудун патал къуватар гъайиф къвемир. Четинвилерихъ регъятвилерни галайди я», - лугъуз тагъкимардай ада. -Эвел къилляй аял тирвилляй за бадедин насигъатриз артух фикир гудачир. Гуьгъунлай, члехи хъайила, абурун кесерлувал заз тамамвилелди чир хъанай,- лугъузва къе С. Абдуллаевнади.

1940-йисуз Сабикеди Гъепцегърин хурьун школадиз сифте кам вегъена. Зиринг, хъсан къатлунар, фагъум-фикир авай руша вич алай чка фад малумарна.

-Ваз гаф авач, Абдуллаева, инанмиш я вакай гележегда хъсан малим хкатда,- лугъудай сифте малим хъайи Шихнесиба, гъамиша гъил хкажна суалриз тамам ва атлай жавабар гудай рушахъ элкъвена. -И бике квез виридаз чешне хъурай. Сабикеди хъиз клелиз, кхъиз алахъа,- эвер гудай амай аялриз малимди.

Сабике Абдуллаевнади къе вичин майилар къур, къаршидиз атай, гележегдин къадар-къисметдик къуьн кутур малимрин тварар члехи гъуьрметдалди, разивилелди риклел хкизва. Абурун жергеда Агъабалаев Къази, Адиев Ади, Магъамедов Мидам ва хейлин маса малимар ава.

-Абуру гъар сада зи жегъил уьмуьрда къетлен гел туна, зак гъвечли члавалай хайи Ватан, багъри чил, хурьунвиьяр клан хъунин, абуруз гъуьрмет авунин руьг кутуна, заз чирвилерин улкведиз сифте камар вегъез чирна, уьмуьрда жуван, хсуси жигъир хкъайди рехъ къалурна. Къе зи къатлунрай малимвал вири вахтара, виридаз герек къевезвай пеше я. Заз жегъил вахтунда акл жедай хъи, гуя малим са гунагъни квачир, регъимлу, мергъяматлу

ПЕШЕДИЗ ВАФАЛУВАЛ

инсан я. Адахъ вири жуьредин чирвилер, вердишвилер авайди хъиз. Килиг гъа,- жува жувак фикирдай за,- чун келзавайбур гъикъван аватла классда, малим тек я. Амма чун вири сад хъиз гъадаз тамашзава, адалай чешне къачуз алахъзава. Куьчеда туьш хъайи макъамда гъурметдин лишан яз къилелай хтунзава. Зун пехилвилелди жуван малимриз килигдай, са тлимил къванни гъабуроз ухшар жез алахъдай.

- Амма эрзиман мурад къилиз акъудун патал куьне яргъал мензил атлана, тушни?

- Ватандин Чехи дяве куьтягъ хъайи йисуз за Филерин хуьруьн юкъван школада келун давамарзавай. А береда хуьрай патакъерехдиз фин-хтун регъят кар тушир, иллаки зун хътин буба къилел аламачир рушаз. Гъар пакамахъ фад куьуьши хуьруьн школадиз фена кланзавай. Югъ малум жедалди къарагъна текдиз феи вахтарни хъана. «Ви келун квез я, ацукъ жуван квалле. Са кеспи вази жагъун тавуна амукъдач «кулхузда», - лугъудайбурни кими тушир.

Сабикедин чкадал масад тиртла, келун гадарунни мумкин тир. И рушан къилих масад тир. Адаз гъевчи чавалай тенпелвал, фашалвал, къенин кваллах пакадал вегин чидачир. С.Абдуллаевади виклегъдиз, инанмиш камаралди чирвилерин алемдиз еримишна. Юкъван школа лап хъсан къиметралди акъалтларай руша 1950-йисуз Дагъустандин пединститутдиз агалкъунралди имтигъанар вахкана. Адакай естествознаниединни географиядин факультетдин студент хъана.

Уьмуьрда сифте аквазвай шегъер, республикадин меркез. Тандал бегъем пек-партал алачиз, жибинда герек атайтла харждай бес къадар пул авачиз хуьрай атанвай руш. Яраб Сабикеди ник, квек умуд кутунватла, далудихъ вуж галатла рушан. Далудихъ касни, умуд анжах вичин чирвилерик, алакъунрик кутунва. Ниятни сад я – институтда келун, малимвилин пеше къачун. И мурад къилиз акъудун патал С. Абдуллаевади вири четинвилериз, эксиквилериз таб гузва, уьмуьрдин четин имтигъанрай уьткъемвилелди экъечзава. Студент хъайи вири йисара Сабике Абдуллаевнади бар-

калла алаз келзава, гъа са вахтунда общественный уьмуьрдани активвилелди иштиракзава.

-За зун Аплагъди гайибурукай яз гъисабзава. Зун уьмуьрдал рази я. Захъ туьквей хизан, жуван клани жуваз клани уьмуьрдин юлдаш, ферли рухваяр, туьквей къилихрин сусвар, хтулар, птулар ава. Муьмин баде гъахъ тир, четинвилерихъ, перишан йикъарихъ регъятвилер, шадвилерни хъана,- лугъузва учительницади.

-Сабике Абдуллаевна, жечни куь хизандин къадар-къисметдикай са тлимил галай-галайвал лагъайтла.

-Куьз жедач къван, башуьсте. Зи уьмуьрдин юлдаш Ярагъмед хуьруьн майишатдин хъсан пешекар, зооветенариядин къуллугъчи тир. Адахъ гъакл партийный къилин образованиени авай. Хейлин йисара хуьруьн майишатдин хиле, партийный, советрин идарайра жуьреба-жуьре къуллугъар тамамарна. Адан буба Гуьлягъмедни чи хуьре гъурметлу инсанрикай тир. Ада Докъузпара районад чилерин комитетдин председателвиле, хуьре парторгвиле, колхоздин председателвиле кваллахнай. Чи сугъбет тамамди жедач, эгер апаян буба Амаханакай къве келима лугъун тавуртла. Эхир хийир хъайи гъа касди дяведин вилик квай четин йисара Самур вацалай элясна хуьруьз хкведай канатдин муьгъ туьклуьрнай. Са вахтунда а муькъуькай Филерин, Хужайрин, Кучунрин агъалийрини менфят къачуз хъана. Хуьрер арандиз куьч хъанватлани, муьгъ пешекаррин устадвал къалурзавай лишан яз къенни кардик ква. Амахан буба къиле авай устларин дестеди а имарат раган клане гъикл эцигнайтла, чидайбур бажагъат ама. Чир хъун герек я. Тарихдихъ тербиядин жигъетдай чехи метлеб ава.

-Гила чун элкъвена куь хизандин къисметдал хквен. Гъикл я, квез чиз, Умахановрин невейривай чехи несилдин крар, адетар давамариз жезвани?

-Чахъ къве хва ава: Амаханни Айвар. Амахан эцигунардай устлар я. Махачкъалада, чи районда са жерге дараматар эцигуник вичин пай кутуна. Ада вичин свас Нази-

фатахъ галаз, ам муниципальный къуллугъчи я, къуд велед тербияламишна шегъредал акъудна. Завай къе дамахдивди лугъуз жеда: абуру къудани школа къизилдин медалралди, вуз яру дипломралди акъалтларна. Алай вахтунда Абдулни Рагъим инженерар я, Махачкъалада яшамаш жезва. Жаннани Хадижат Москвавияр хъанва. Сада банкунин къилин бухгалтервиле кваллахзава, муькуьди юрист я. Анварни Чехи стхадилай гуьгъуьна амукънач. Физикадинни математикадин илимрин кандидат тир ада ДГПУ-да доцентвиле кваллахзава. Адан веледри Заминадини Агъмеда къведани школяр къизилдин медалралди, вузар яру дипломралди акъалтларна. Къе гъарма сад вичин кваллин йикъан иесияр я. Птулрикай зун гъеле рахазвач, Аплагъди хуй чеб, абур захъ вад ава.

-Лекъ къарагъай чкадал цлакулар аламукъда,-лугъуда. Маншаллагъ, куь квалле къизилдин хазина авай хъиз я.

-Виридалай багъа къизилар зун патал зи рухваяр, хтулар, птулар я. Абур зи дамахни я, даяхни, машгъулатни. Зи рикл къе абурукай секин я. Инанмиш я Умахановрин хизандин баркаллу крар, адетар невейри давамарда.

-Сабике Абдуллаевна, ша чун элкъвена куьне хкъягъай малимвилин пешедал хквен.Квевай куь чирвилер, алакъунар фикирда къуна жедай, лугъун хъи, вирида ихтибарзавай духтурвиллин, юриствиллин, экономиствиллин пеше хкъянайтлани жедай.

-Зун садра гъаишалуьгъ хкъягъай пешедиз къени вафалу я. Малим хъаначиртла, я юристни жедачир, я экономистни, я духтурни. Абуруз келпиз-хкъиз чирайди, тербия гайиди малим тушни? За малимвал риклин буйругъдалди, руьгъдин эвер гуналди хкъянай. Къуй и гафар цалцалам ихтиларар хъиз къабул тавурай, гъакъкъят я. Пешеяр вири герекбур, важиблур я. Анжах кар пешекардин чирвилерин дережадал, обществодин вилик жуван жавабдарвал гъисс авунал ала. Чирвилер, савадлувал пулунихъ къачуз жедайди туш, абур гъар садан дурумлу зегъметдин нетижа я.

(Эхир къведай нумрада).

В ПРОКУРАТУРЕ РАЙОНА

Прокуратурой района в деятельности 6 средних школ выявлены нарушения бюджетного законодательства

ПРОВЕРКОЙ организации бюджетного процесса, законности и результативности использования бюджетных и внебюджетных средств при исполнении бюджета муниципального района «Магарамкентский район» за 2014 г., проведенной Счетной палатой Республики Дагестан, выявлены факты нецелевого использования бюджетных средств.

В частности, руководителями 6 средних общеобразовательных школ района произведены расходы, превышающие по отдельным подстатьям классификации операций сектора государственного уп-

равления (далее – КОСГУ) показатели, утвержденные бюджетной сметой, за счет отвлечения с других статей КОСГУ, в размере от 109,6 тыс. рублей до 233,3 тыс. рублей соответственно. Общий перерасход средств относительно утвержденных бюджетной сметой на 2014 г. по 6 получателям бюджетных средств допущен на сумму 971,2 тыс. рублей.

По выявленным нарушениям бюджетного законодательства прокуратурой района 22.05.2015 вынесено 6 постановлений о возбуждении дел об административном правонарушении в отношении руководителей школ и руко-

водителя централизованной бухгалтерии муниципальных бюджетных и казенных образовательных учреждений по признакам административного правонарушения, предусмотренного ст. 15.14 КоАП РФ (нецелевое использование бюджетных средств). Постановления для рассмотрения по подведомственности направлены в Службу государственного финансового контроля Республики Дагестан.

А. АХМЕДОВ,
заместитель прокурора
района, советник юстиции.

Прокурорская защита жилищных прав детей-сирот

ПРОКУРАТУРОЙ Магарамкентского района по обращению Дашдемировой Р.П. проведена проверка состояния исполнения требований федерального законодательства в сфере обеспечения жильём детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей.

Установлено, что Казиев М.А., 20.07.1992 г.р., состоит на учёте в администрации МР «Магарамкентский район» на получение во внеочередном порядке жилья. В настоящее время проживает в с. Мугерган Магарамкентского района. Согласно данным, полученным из администрации СП «село Мугерган», не имеет закреплённого домовладения.

В соответствии с ч. 1 ст. 8 Федерального закона «О дополнительных гарантиях по социальной защите детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей» дети-сироты и дети, оставшиеся без попечения родителей, а также дети, находящиеся под опекой

(попечительством), не имеющие закреплённого жилого помещения, после окончания пребывания в образовательном учреждении или учреждении социального обслуживания, а также в учреждениях всех видов профессионального образования, либо по окончании службы в рядах Вооружённых Сил Российской Федерации, либо после возвращения из учреждений, исполняющих наказание в виде лишения свободы, обеспечиваются органами исполнительной власти по месту жительства вне очереди жилой площадью не ниже установленных социальных норм.

Согласно ст. 1 Закона Республики Дагестан от 4 декабря 2008 года № 57 "О наделении органов местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Дагестан государственными полномочиями Республики Дагестан по обеспечению жилой площадью детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей" органы местного самоуправления наделяются на неограниченный срок

государственными полномочиями Республики Дагестан по обеспечению жилой площадью детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, а также лиц из их числа в возрасте от 18 до 23 лет.

В нарушение названных норм закона Казиеву М.А. администрацией МР «Магарамкентский район» жильё не предоставлено.

По результатам проверки прокуратурой района 01.06.2015 в порядке ст. 45 ГПК РФ в интересах Казиева М.А. в Магарамкентский районный суд направлено заявление о признании бездействия администрации МР «Магарамкентский район» незаконным и обязанности её предоставить жильё Казиеву М.А. во внеочередном порядке.

Заявление находится на стадии рассмотрения.

З. АЙБАТОВ,
старший помощник
прокурора района,
юрист 1 класса.

В н и м а н и е

НПО «Образование -2015»

В СООТВЕТСТВИИ с планом основных мероприятий УНД ГУ МЧС России по РД на 2015 год и в целях профилактики и укрепления противопожарной защиты объектов образования в период с 01 мая – 20 сентября 2015 года на территории Магарамкентского района организовано и проводится надзорно-профилактическая операция «Образование - 2015». Целью проведения операции «Образование» считается повышение уровня противопожарной защиты на объектах образования, а также усиление роли и эффективности деятельности органов местного самоуправления по профилактике пожаров. Пожарная безопасность на объектах образования, вызывает особую озабоченность.

Учитывая, что на объектах образования находятся дети не способные самостоятельно, в случае пожара покинуть горящее

помещение, вопросы противопожарной защиты этих учреждений имеют очень важное значение.

Ответственность за противопожарное состояние возлагается на руководителей данных объектов, а также на назначенных его приказом ответственных за противопожарное состояние лиц.

С этой целью на объектах образования запланировано и проводятся плановые и внеплановые мероприятия по надзору в соответствии с Федеральным законом от 26.12.2008 года № 294-ФЗ «О защите прав юридических лиц и индивидуальных предпринимателей при осуществлении государственного контроля (надзора) и муниципального контроля».

В ходе проверок особое внимание уделяется – Соответствие путей эвакуации требованиям пожарной безопасности.

– Наличие и состояние первичных средств пожаротушения, авто-

матических систем противопожарной защиты, электрических сетей и оборудования, огнезащитной пропитки горючих конструкций.

– Обеспечение условий для беспрепятственного подъезда и установки техники и состояние наружного противопожарного водоснабжения.

Тел. вызова пожарной службы 55-15-24 или 112

Если все же потребуется помощь, оперативно звоните

В «СЛУЖБУ 01 »:

по номеру с мобильного телефона, звонок бесплатный (даже при отрицательном балансе)

ПОЛЬЗОВАТЕЛЯМ: компаний «МЕГАФОН» и «МТС» набирать номер – 010, компании «БИ ЛАЙН» набирать номер-001.

И. РАДЖАБОВ,
начальник ОНД и ПР по
Магарамкентскому району.

Гуьруьшмиш хьана

И ЙИКЪАРА Магьарамдхуьруьн «Солнышко» бахчадин гьвечи дестейра авай аялрин диде-бубайринни тербиячийрин гуьруьш киле фена. Анал бахчадин психолог Лейла Назировади гьвечи аялар тербияла-мишунин кьетIенвилерикай, гьалтзавай четинвилерикай, абурун кьилихрикай гегьенш суьгь-

бет авуна ва са жерге кьиметлу меслятарни кьалурна. Бахчада аялрихъ галаз тербиячийри кьвалахзаватIани, кьвалера абурухъ галаз гьар жуьре кьугьунар тешкилун, кьвалин кьвалахар ийиз чирун, шиирар кьелиз, кьелун-кьхин ийиз вердишарун герек тирди лагьана. Тербиячи Г.Эфендиевади дидейриз чпин аялри бахчада

вахт гьикI акьудзаватIа кьалурна. Аялри дидейриз маниар лагьана, шиирар кьелна.

Гуьгьуьнлай абур аялрихъ, дидейрихъ бахчадин коллективдихъ галаз рикел аламуькдай шикиларни яна.

Э. МИРЗОЕВА,
бахчадин чIехи тербиячи.
ШИКИЛДА: гуьруьшдин
иштиракчийр.

29-МАЙДИЗ Советск хуьре авай «Чубарук» твар алай бахчадай 20 аял ахъагъуниз талуькарнавай шад мярекат кыле фена. Цуьквералди, гяр жуьре шиклралди, шараралди безетмишнавай бахчадин гъаят халис суварин майдандиз ушар авай.

Шад мярекат гъа и бахчадин тербиячи Заира Сардаровади ачухна. Гаф гана рахай УО-дин кылин пешекар Н.Гъуьсейновади, Советск хуьруьн администрациядин кыл С. Хидирова, «Чубарук» ясли-бахчадин заведующий Т. Забитовади, Советск хуьруьн школадин директордин заместитель К. Мамедгъуьсейновади, гъа и школадин малим Б. Усмановади, «Яру баплах» ясли-бахчадин заведующий З. Муртузалиевади, диде-бубайрин тварунихъай рахай М. Хидировадини А. Рамазановади аялриз бахча аькълтларун мубаракна ва чехи уьмуьрдиз фин патал школадиз къачузвай камар мягкембур, хъсан гележег авайбур хун чпин мурад тирди лагъана ва аялриз тербия гайи тербиячийриз чухсагъул малумарна.

Ахпа бахчадин аялри клелай шиирри, лагъай манийри, авур кьюьлери мярекат халисан сувариз элкьюьрна.

Суварин шадвилер безетмишнавай суфрайрихъ яргълди давам хъана.

САГЪРАЙ БАХЧА

Чинин материалар
гъазурайди-
А. АЙДЕМИРОВА.

30 МАЙДИЗ Советск хуьруьн «Яру баплах» твар алай бахчадани шадвилер кыле фена. Бахчадиз ахъайзавай аялрин диде-бубаяр, теклифнавай мугъманар атанвай. Гъвечли дустарин сувар ахъайзавай дестедин тербиячийр тир С. Агмедовадини У. Гъажиевади ачухна ва кыле тухвана. Абуру аялар галай са шумуд сегне къалурна, манияр лагъана ва бахча аькълтларзавай аялрив чехи уьмуьрдикай чпин фикирар лугъуз туна. Гъвечли дестейрин аялрини чехи дустариз кьюьлер авуна, шиирар клеина.

Шад мярекатдал и бахчадин заведующий З. Муртузалиева, хуьруьн администрациядин кыл С. Хидиров, лайихлу пенсияда авай тербиячи Х. Велибекова, «Чубарук» бахчадин заведующий Т. Забитова, уьмуьр аялризни музыкадиз бахшнавай тербиячи Н. Гъажиагмедов, чехи буба П. Пенжалиев, мугъман тир А. Алиммирзоева, дидейрин патай С. Исмиханова, Г. Таибова, Б. Султанова тебрикдин гафар рахана.

Ахпа аялри, тербиячийри ва атай мугъманри шадвилер дуьзмишнавай суфрайрихъ давамарна.

Уружбайрин хуьруьн юкъван школа аькълтларайдан гъакъиндай 2002- йисуз Ярагъмедов Али Фаидиновичаз гайи 9223184- нумрадин аттестат квахъуниз килигна къуватда амачирди яз гъисабин.

Билбилрин хуьруьн СОШ аькълтларайдан гъакъиндай 2006- йисуз Бейдиев Имран Садуллагъовичаз гайи Б-5051096- нумрадин аттестат квахъуниз килигна къуватда амачирди яз гъисабин.

Кылин
редактордин чкадал
Ф. ГЪАЖИЕВ.

Газет гъафтеда
садра аькълтзава.

Газет Магъарамдхуьруьн райондин администрацияда регистрация авуна.
Регистрациядин № 301.

Редакциядин адрес: Магъарамдхуьр,
Ленинан куьче, 4.

Телефонар: редактор- 25-1-37, жавабдар
секретарь - 25-1-39, бухгалтер-25-9-69.

Чап ийиз вахкудай вахт - 16.00.

Чалун патал къл члугуна- 15.00.

Газет ООО «Самур» типографияда гъазурна ва гъана чапна. 368780. Магъарамдхуьр, Ленинан куьче, 4. Лезги члал.

Индекс 63340. Тираж 1458.
Заказ № 24.